

Seletuskiri
haridus- ja teadusministri käskkirja
„Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Põhikoolivõrgu korrastamine
perioodil 2021–2027“ elluviimiseks“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Eelnõu koostamise aluseks on „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus“ (ÜSS2021_2027) § 10 lg 2 ja lg 4.

Sekkumise eesmärk on korrastada terviklikult Ida-Virumaa omavalitsuste põhikoolide võrk ning toetada põhikoolide õppehoonete nüüdisajastamist. Uue perioodi sekkumise tulemusena on koos varasemate toetuste perioodide tegevustega korrastatud maakonda hõlmav koolivõrk, kus keskhariduse vastutus on üle antud riigile, põhikoolide võrk on korrastatud ja valdav osa hoonetest on nüüdisajastatud.

2023. a koostas Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi ka HTM) analüüsi Ida-Virumaa senistest muutustest ning eesootavatest vajadustest (seletuskirja lisa 1). Rakenduskava kohaselt on toetuse andmise eesmärk kahanevas piirkonnas õppekohtade vastavusse viimiseks demograafiliste muutustega ning Ida-Virumaa rahvaarv on viimase 30 aastaga langenud kõige enam ja Statistikaameti prognooside kohaselt jätkab rahvastik vähenemist (vt seletuskirja lisa 1). Samuti on Eesti Hariduse Infosüsteemi andmete kohaselt Ida-Virumaa munitsipaalkoolide haridustaristu Eesti keskmisest oluliselt halvemas seisus. Kui 2023/24 õppaasta andmetel on Eesti keskmisena ca 25% KOV üldharidustaristust loomuliku ventilatsiooniga, siis Ida-Virumaal on loomuliku ventilatsiooniga pinna osakaal 57%. 06.04.2023 tutvustasime Ida-Virumaa Omavalitsusliidu arutelul analüüsi ning kavandatavaid tegevusi. Juunis 2023 esitas HTM viiele omavalitsusele ettepanekud läbirääkimiste alustamiseks koolivõrgu korrastamiseks ja põhikoolide õppehoonete investeeringute tegemiseks. Varasema analüüsi ning 2023. a jooksul saadud omavalitsuste nõustumuste alusel koostati Haridus ja noorteprogrammi¹ lisa 3² (Lisa 3 „Üleriigilise ja piirkondliku tähtsusega investeeringuprojektid investeeringud Ida-Virumaa põhikoolivõrgu ümberkorraldamiseks, mis võimaldavad uuendada haridustaristut, et korraldada ümber ja optimeerida põhihariduse pakkumist ning ennetavalt leevendada demograafiliste muutuste mõju (tegevus: haridusvõrgu korrastamine ja arendamine“)). Sillamäe, Lügane ja Jõhvi omavalitsuste väljajäämine käesolevast investeeringute kavast on põhjendatud eelviidatud analüüsis seletuskirja lisas. Lisaks käesolevale meetmele on kõigil omavalitsustel võimalik taotleda vahendeid uue perioodi kaasava hariduse meetmest.

Eelnõuga panustatakse riigi pikaajalise strateegia Eesti 2035 ja Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 eesmärkide saavutamisse.

Eelnõu koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi riigivara valitsemise valdkonna juht Indrek Riisaar (tel 735 0185, e-post: Indrek.Riisaar@hm.ee) ja nõunik Marianne Rohulaid-Kuusik (tel 735 0184, Marianne.Rohulaid@hm.ee), üldhariduspoliitika osakonna nõunik Kadi Serbak (tel 735 4059, Kadi.Serbak@hm.ee), strateegilise planeerimise ja kommunikatsiooni osakonna välisvahendite planeerimise juht Inge Oopkaup (tel 735 0279, e-post Inge.Oopkaup@hm.ee), sama osakonna välisvahendite nõunik Ragne Hoff (tel 735 0306, e-post Ragne.Hoff@hm.ee) ja õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusnõunik Kadi Mölder (tel 735 0234, e-post Kadi.Molder@hm.ee).

¹ <https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2024-03/Haridus-%20ja%20noorteprogramm%202024-2027%20%281%29.pdf>

² <https://hm.ee/sites/default/files/documents/2024-03/Haridus-%20ja%20noorteprogrammi%20lisa.pdf>

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 12-st punktist.

Eelnõu punkti 1 alapunktide 1-3 kohaselt aitab käesoleva sekkumise rahastamine kaasa Euroopa Regionaalarengu Fondist Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027 poliitikaeesmärgi „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi „Hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut, sealhulgas tugevdades vastupidavust seoses kaug- ja e-õppe ja -koolitusega“ saavutamisele, panustatakse Eesti 2035 strateegilisse sihti „Eestis elavad arukad, terved ja tervist hoidvad inimesed“ ja „Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035“ eesmärkide saavutamisse. Rahastatavad projektid aitavad edendada tasakaalustatud regionaalarengut, keskkonna- ja kliimaeesmärke ja ligipääsetavust ning nende mõju hinnatakse järgmiste „Eesti 2035“ näitajatega: „Rahulolu KOVi teenustega“, „Elamute ja mitteamute energiatarve“ ja „Ligipääsetavuse näitaja“.

Eelnõu punkti 2 alapunktitega 1–2 määratletakse toetuse andmise eesmärk ja oodatavad tulemused vastavalt rakenduskavas toodule.

Rahastamise eesmärk on terviklikult korrastada Ida-Virumaa kohalike omavalitsuste üksuste koolivõrk viies üldhariduskoolide arvu ning õppekohtade arvu õppehoonetes vastavusse demograafiliste muutustega. Rahastatavate projektide elluviiatelt oodatavad tulemused elluviiate kaupa on toodud investeringute kavas (ministri käskkirja lisa 2).

Projektide elluviiatelt oodatakse kompleksseid tegevusi ja nende tulemusi, mis hõlmavad koolivõrgu korrastamise otsuste tegemist volikogudes, õppehoonete ehitamist (sh on võimalikud nii uusehitised kui olemasolevate hoonete rekonstrueerimised) ja kasutuseta jäävate endiste õppehoonete või nende osade lammutamine. Seejuures on mitmed omavalitsused peale HTM ettepaneku saamist koolivõrgu korrastamise otsused volikogudes vastu võtnud (nt Alutaguse, Toila) või on seda lähiajal tegemas.

Taustaanalüüsi koostamisel, kohalikele omavalitsustele ettepanekute saatmisel ning omavalitsustega läbirääkimistel on HTM silmas pidanud projektide üldisi valikukriteeriume:

1. Projektide kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele.

Kõik projektid on kooskõlas rakenduskava erieesmärgiga, milleks on: hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdse juurdepääsu parandamine, arendades juurdepääsetavat taristut, sealhulgas tugevdades vastupidavust seoses kaug- ja e-õppe ja -koolitusega.

Kõik projektid on kooskõlas haridusvaldkonna arengukava 2021-2035 suundade ja tegevuskavaga. Arengukava kohaselt on võetud eesmärgiks, et loodud on kvaliteetset haridust pakkuv, kaasav ja kestlik õppeasutuste võrk ja taristu. Arengukava koolivõrku puudutav siht aastaks 2035 on võimalik Ida-Virumaa puhul käesoleva sekkumise abil saavutada: „õppekeskkonnad toetavad kvaliteetse ja tulevikku suunatud hariduse kättesaadavust. Taristu vastab ruumikvaliteedi põhimõtetele, suureneb taristu ühiskasutus ja ressursitõhusus.“.

Projektid on kooskõlas ka Viru maakonnaplaneeringus 2030+³ kavandatud asustusstruktuuri ja asustuse suunamise lahendustega, samuti Ida-Viru maakonna kohalike omavalitsuste üldplaneeringutega. Ida-Viru maakonnaplaneeringu kohaselt tuleb toetada koole, mis paiknevad jätkusuutlikes asukohtades arvestades keskuste võrgustikku, rahvastikuprotsesse ning kooli paiknemist asulas, sh säästlikku ja tervislikku juurde- ja ligipääsetavust jalgsi ja rattaga, samuti seotust soodsate ühistranspordiühendustega. Kõik projektid panustavad Ida-

---

³ [Ida-Viru maakonnaplaneering 2030+ - Maakonnaplaneering.ee](https://www.ida-viru.ee/maakonnaplaneering)

Virumaa kesksedes asulates ruumiliselt parimates asukohtades hoonetesse, mis on uusehitised või oluliselt rekonstrueeritud. Hoonetes on tagatud juurdepääsetavus (elluviijad peavad esitama selle kohta ka eraldiseisva kinnituse, vt ka kirjeldus seletuskirja lk 4 ning ptk 4 Käskkirja mõjud). Kõikide taotlejatega on läbi räägitud vajadused ja mahud kaasava hariduse põhimõtete järgmiseks. Taustaanalüüsi tegemisel ning läbirääkimistel on arvestatud Statistikaameti rahvastikuproгноosi⁴ ning Tartu Ülikooli loodud rändekalkulaatori⁵ andmetega. Seetõttu on tagatud projektide tulemused ja näitajad, mille puhul nende projektide rakendamise ja jätkusuutlikkuse riskid on minimeeritud. Projektide panused rakenduskava ja meetmete nimekirja väljund- ja tulemusnäitajatesse on toodud investeringute kavas ning kogumina tagavad need kokkulepitud näitajate täitmise. Tulemusnäitajad on vastavalt rakenduskavale arvestatud 90% vastavatest väljundnäitajatest.

2. Projektide põhjendatus

Investeringute kava ning selles toodud projektide aluseks olnud eesmärgipüstitus on toodud taustaanalüüsis (seletuskirja lisa 1) ning käesoleva seletuskirja sissejuhatuses lk 1. Koolihoonete ehitamine (oluline rekonstrueerimine või uusehitised) võimaldab pakkuda juurdepääsetavat, kvaliteetset ja kaasavat haridust Ida-Virumaa kesksedes asulates, pakkudes õpivõimalusi laiemalt kogu maakonnas elavatele õpilastele. Projektide valiku ja läbirääkimiste aluseks on olnud taustaanalüüs ning kohtumised omavalitsuste ning Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga. Koolivõrgu ümberkorraldamine, koolide arvu ja hoonete pindade vähendamine suurendab omavalitsuste võimekust kvaliteetset koolivõrku pidada ja arendada, sh toetab üleminekut eestikeelsele õppele. Investeringud selles piirkonnas on olulised Euroopa Liidu ja Eesti riigi olemasolu ja panuse näitamiseks.

Investeringute kavas ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projektide eesmärgi. Planeeritud väljundeid ja tulemusi ei ole võimalik saavutada muul moel.

Investeringute kava projektide elluviimise tegevused aastani 2029 on saavutatavad ning elluviijad on neid asunud ette valmistama. Tegevused on kavandatud tulenevalt omavahelistest seostest ja ajalisest järgnevusest.

3. Projektide kuluefektiivsus

Koolivõrgu ümberkorraldamine tulenevalt muutustest rahvaarvus ja paiknemises, uute energiasäästlike ning ligipääsetavate hoonete ehitamine ja sisustamine ning endiste õppehoonete lammutamine on ainuke viis planeeritud tulemuste saavutamiseks. Projektide arv ja nende maht (õppekohtade arv) tuleneb taustaanalüüsist ning omavalitsustega peetud läbirääkimistest. Täpsemalt vt seletuskirja lk 5-7 (omavalitsustega peetud läbirääkimiste kokkuvõtted).

Tegevusteks planeeritud eelarve on realistlik ja mõistlik. Eelarve kujunemist on selgitatud seletuskirjas toetuse andmise tingimuste p. 7 selgitustes (lk 9). Toetuse andmise tingimustes on piiritletud, millised kulud on abikõlblikud, rõhutades, et kulud peavad olema vajalikud.

Arvestades, et tegemist on olemasoleva koolivõrgu ümberkorraldamise ja amortiseerunud hoonete nüüdisajastamisega mõistlikus suuruses, siis täiendavaid püsikuluseid elluviijatel ei teki. Projektide elluviimine on suunatud püsikulude vähendamisele ja seeläbi elluviijate võimekuse kasvule.

---

⁴ <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/rahvastik/rahvastikuproгноos>

⁵ <https://imo.ut.ee/teenused/randekalkulaator/>

4. Elluvijate suutlikkus projekti ellu viia

Investeeringute kava koostamisel on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium hinnanud, et elluvijatel on ühendmääruse § 3 lõikes 4 sätestatud tingimustel projektide omafinantseerimise võimekus ning kuni projektide tulemusliku lõpetamiseni on nad võimelised maksma abikõlblike kulude eest toetusega katmata määras ja mõistlike abikõlbmatute kulude eest.

Kõikidel elluvijatel on olemas varasemate välisvahenditest rahastatud projektide elluviimise kogemus ning nad on moodustanud vajalike pädevuste ja oskustega meeskonna projektide elluviimiseks. Samuti on neil olemas kogemused ja pädevus ehitatavate õppehoonete edasiseks ekspluateerimiseks ning haldamiseks.

Riigiabi analüüs on toodud seletuskirja lk 8. Kõik elluvijad on avaliku sektori hankijad riigihangete seaduse tähenduses.

5. Projektide kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega

Projektid on kooskõlas riigi pikaajalise arengustrateegiaga „Eesti 2035“.

Arengustrateegia „Oskuste ja tööturu“ peatükis on viidatud vajadusele jätkata koolivõrgu optimeerimist. „Ruumi ja liikuvuse“ peatükis on rõhutatud vajadust planeerida ja uuendada ruumi terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku- muutuste, tervise ja keskkonnahoiuga arvestavalt. Arvestades, et põhihariduse andmine on Põhiseaduse kohaselt üks kohaliku omavalitsuse põhikohustustest, siis on kohane viide „Riigivalitsemise“ peatükis, et tuleb parandada riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust ning vaadata üle vastutuse jaotumine. Projekte toetatakse omavalitsustes, kus on sõlmitud kokkulepped keskhariduse vastutuse üleandmises riigile.

Koolivõrgu korrastamine ning nüüdisaegsete õppetingimuste loomine Ida-Virumaal on otseselt seotud regionaalse arenguga. Investeeringute kava toetab otseselt piirkonna kohalike omavalitsuse võimekuse tõstmist ning põhihariduse, kui kohaliku omavalitsuse põhikohustuse kvaliteedi parandamist. Meetme rakendamisel paigutuvad tänapäevaseid õppetingimusi pakkuvad koolid piirkonniti vajaduspõhisemalt, edendades piirkonna kestlikku ja ühtlasemat arengut.

Tegevused panustavad kaasava hariduse põhimõtete rakendamisele tasemehariduses. Tegevused aitavad kaasa erivajadusega lastele võrdsete võimaluste loomisesse haridusele juurdepääsul, samuti suurendatakse uute hoonete ehitamise kaudu ligipääsetavust erinevate, sh intellekti-, liikumis-, nägemis-, või kuulmispuudega õpilastele või nende pereliikmetele.

Tegevuste tulemusena on elukohajärgsetes koolides loodud tingimused kõikidele, sh haridusliku erivajadusega õpilastele, vajalike meetmete rakendamiseks, on loodud sobilik keskkond.

Mõju hoonete energiatõhususele ja keskkonnamuutustega kohanemisele ja nende leevendamisel on otsene, kuna tegevuste elluviimisel väheneb oluliselt üldhariduskoolide kasutuses olev pind ning uued õppehooned peavad vastama energiatõhususe nõuetele. Uutes õppehoonetes võetakse kasutusele jäätmete liigiti kogumise süsteemid.

Uute õppehoonete ehitamisel on horisontaalsetest põhimõtetest oluline rõhutada ligipääsetavust, see on alapunkti 10.5.8. kohaselt ka eraldi välja toodud elluvijja kohustusena. Projekt peab vastama määruse 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“ nõuetele. Kui ehitise arhitektuurilise lahenduse saamiseks korraldatakse arhitektuurikonkurss, siis võiks lähteülesanne sisaldada universaalse disaini põhimõtetega arvestamise nõuet. Sama nõue võiks sisalduda ka projekteerimise riigihankes. Tegevuste tegemisel tuleb lähtuda universaalse disaini määratlusest, niikaua kui see on sihtgruppi arvestades asjakohane. Universaalset disaini määratletakse enamasti kui toodete ja keskkondade kujundamist nii, et need oleksid võimalikult suures ulatuses kasutatavad kõigile inimestele, ilma et oleks vaja

kohandamist või spetsiaalset disaini. Universaalset disaini iseloomustab 7 põhimõtet, mis on välja töötatud 1989. aastal asutatud Põhja-Carolina Universaalse Disaini Keskuse poolt:

1. Võrdsus: disainist saavad kasu erinevate võimetega inimesed (näiteks automaatselt avanevad ukSED, kohandatud istekohad jne).
2. Paindlikkus: disain hõlmab laia valikut individuaalseid eelistusi ja võimeid (näiteks arvestab nii parema- kui vasakukäeliste inimeste vajadustega).
3. Lihtsus ja intuiitsus: kasutamine on kergesti arusaadav, sõltumata kasutaja varasemast kogemusest, teadmistest, keeleoskusest, hetkelisest tähelepanuvõimest jne (näiteks lihtsad kasutusjuhendid toodete juures).
4. Tajutavus: edastab kasutajale vajalikku teavet sõltumata ümbritsevatest tingimustest või kasutaja sensorsetest võimetest (näiteks tajumine mitme erineva meele abil, kontrastsus, ühilduvus erinevate seadmetega jne).
5. Veataluvus: hoiab ohtude ja kahjulike tagajärgede eest (näiteks ohtlike komponentide isoleerimine, hoiatused, tõrkekindluse tagamine, vigade korrigeerimise võimalus jne).
6. Vähene füüsiline pingutus: tõhus ja mugav kasutamine (näiteks mugava kehaasendi tagamine, vähene vajadus jõudu kasutada, mugavad ukselengid jne).
7. Sobivad mõõdud: kasutaja kasvust, kehaasendist või liikuvusest sõltumatu kasutusmugavus (näiteks piisav ruum ratastoolile, piisav vaateväli, lülitite käepärane paigutus jne).

Alapunktides 2.3 ja 2.4 on toodud välja rakenduskava ja meetmete nimekirja väljund- ja tulemusnäitajad, millesse projektid peavad panustama. Näitajate mõõtmismetoodika, sihttasemete seadmise alused jm detailne info on leitav Rahandusministeeriumi koostatud perioodi 2021-2027 näitajate metoodika tabelitest⁶.

Väljundnäitaja „Uute või ajakohastatud haridusasutuste klassiruumide mahutavus” vahe-sihttasemeks aastaks 2024 oli rakenduskavas seatud 200, kuid selle saavutamine ei ole realistlik. Peamised põhjused on eelmise perioodi lõpetamise keerukus ning omavalitsuste valmisolek alustada uusi projekte (ja neid finantseerida). 2029. aastaks seatud sihttaseme 1700 täitmist see ei mõjuta (vt täpsemalt investeeringute kavas toodud tulemusnäitajad elluvijate kaupa).

Eelnõu punkt 3 nimetab tegevuse rakendusasutuse ja rakendusüksuse. Perioodil 2021-2027 on rakendusasutuseks Haridus- ja Teadusministeerium ja rakendusüksuse ülesanded on Riigi Tugiteenuste Keskusel.

Eelnõu punkt 4 määratleb ära projekti elluviijad ja partneri. Projektide elluvijateks saavad olla vaid kohalikud omavalitsused, sest vaid neil on õigus munitsipaalkoolide võrku korrastada ning munitsipaalkoolide kasutuses olevat munitsipaalvara ehitada või lammutada.

Kohtla-Järve linna partneriks on HTM. Juunis 2022 sõlmisid Kohtla-Järve linn ja HTM halduslepingu Kohtla-Järve Järve Kooli pidamise üleandmiseks riigile, et tagada eestikeelse hariduse andmise jätkusuutlikkus ja areng. Seetõttu osaleb käesolevas tegevuses HTM Kohtla-Järve Järve Kooli pidajana uue õppehoone ehitamises (sh projektis omafinantseeringu kandmine) ja selle õppehoone ehitamise tulemusena vabanevate endiste õppehoonete lammutuses.

Kohalike omavalitsustele ettepanekute esitamisel ja läbirääkimistel on lähtutud perioodi 2014-2021 rakendamiseks koostatud ning 13.06.2017.a HTM juhtkonnas kinnitatud ruumimudelitest. Ruumimudelid olid osa meetme „Põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2014–2020“ hindamismetoodikast. Ettepanekud lähtusid samadest ruumimudelitest. Ettepanekus esitatud indikatiivne ruutmeetrite arv põhines arvestuskäigul: täissajalisteni ümardatud mudeli kohane ruutmeetrite arv kuni koefitsiendiga 1,15 korrutatud mudelikohane ruutmeetrite arv.

---

⁶ SF ekstranet: Juhendid> 2021-2027> Seire> Näitajate metoodika 2021-2027

Kohalike omavalitsustega peetud läbirääkimiste lühikokkuvõtted:

Läbivad teemad kõigi omavalitsustega:

kaasava hariduse põhimõtete rakendamine, väikeklasside arv ja mahutavus. Õppekohtade arv väikeklassides lisandub üldisele õppekohtade arvule; ruumiprogrammi vajadused ning olemasoleva avaliku taristu (kultuurimajad, spordihooned, raamatukogud jne) kasutamise võimalused; HTM soovitus varases staadiumis kaasata arhitektid, kaaluda arhitektuurivõistluste läbiviimist; planeeringutes ja eskiisides arvestada võimalusega tulevikus täiendavate õppekohtade loomiseks; sporditaristu ja neid teenindavad ruumid saab lahendada erineva projektiga (taotledes vahendeid mh nn CO2/moderniseerimisfondi vahenditest), st selle osa olemasolevast taristust võib jätta projekti käigus lammutamata; riskasutus (huvikoolid, noortekeskused, raamatukogud jpt), kui see ei suurenda hoone mahtu, on soodustatav.

Alutaguse vald

Kohtumised Alutaguse valla esindajatega toimusid 9.01.2024 ja 6.02.2024. Arutati koolivõrgu korrastamist, gümnaasiumiastme tegevuse lõpetamist, põhikoolilõpetajatele gümnaasiumikohtade tagamist, haridustaristu vähendamise läbi KOVi finantsvõimekuse suurendamist, uue hoone ruumiprogrammi, ruumide riskasutust huvitegevuste ja -kooliga, kaasava hariduse põhimõtete rakendamise vajalikkust, rahastamisküsimusi ning arhitektide kaasatust varajastes etappides.

Kohtumiste tulemusel lepidi kokku, et rajatakse 135 õppekohaga hoone (abikõlblik pind 1800 m²), mis võetakse kasutusele eeldatavalt 01.09.2028. Lammutatakse ebavajalikuks muutunud koolihoone osa. Samas hoones tegutseva õpilaskodu, noortekeskuse, huvikooli, sporditaristu (sh võimla ja lasketiir) hooneosade puhul teeb omavalitsus otsustused hiljem, kas need osas lammutatakse või säilitatakse.

Alutaguse volikogu võttis 29.02.2024.a vastu otsuse „Iisaku Gümnaasiumi ümberkorraldamine“ ning on ette valmistamas arhitektuurikonkurssi.

Narva-Jõesuu linn

Kohtumised Narva-Jõesuu linna esindajate toimusid 09.01.2024 ja 30.01.2024. Räägiti läbi haridustaristu vähendamise vajadus, haridustaristu vähendamise läbi KOVi finantsvõimekuse suurenemine, kulude abikõlblikkus, kaasava hariduse põhimõtete rakendamise vajalikkus, ruumiprogrammi ning ruumide riskasutuse põhimõtted, detailplaneeringuga antav ehitusõiguse maht ja hoonestusala. Linn arhitektuurikonkurssi korraldada ei plaani, kuid koostöös arhitektidega hinnatakse projekteerimise riigihankes peale hinna veel teisi kriteeriume. Kohtumise tulemusel lepidi kokku, et rajatakse olemasolevale kinnistule uus 135 õppekohaga õppehoone (abikõlblik pind 1800 m²), mis võetakse kasutusele eeldatavalt 1.09.2028. Lammutatakse ebavajalikuks muutunud koolihoone osa.

Linn on algatanud detailplaneeringu ehitusõiguse muutmiseks ja hoonestusala muutmiseks.

Kohtla-Järve linn

Kohtumised Kohtla-Järve linna esindajatega toimusid 17.01.2024, 6.02.2024, 28.02.2024, 6.03.2024, 8.03.2024, 19.03.2024, 23.04.2024. Arutati koolivõrgu korrastamist, sh täiskasvanute gümnaasiumi üleandmist riigi pidamisele alates 2024 sügisest; põhikoolide ühendamist Ahtme linnaosas ning munitsipaal ja riigikooli ühist toimimist Järve linnaosas. Lisaks arutati haridustaristu vähendamise läbi KOVi finantsvõimekuse suurendamist, uute hoonete ruumiprogrammi, olemasolevate avalike teenuste hoonete parimat kasutust, ruumide riskasutust ning kaasava hariduse põhimõtete rakendamise vajalikkust.

Kohtumise tulemusel lepidi kokku täiskasvanute gümnaasiumi pidamise üleandmises riigi pidamisele, Järve linnaosas ühendatakse 2 munitsipaalpõhikooli ning uus hoone ehitatakse Kohtla-Järve Järve Koolile (2 paralleeli, so 432 õppekohta, abikõlblik pind 3500 m²), Ahtme linnaosas ühendatakse 3 munitsipaalpõhikooli ning uus hoone (3 paralleeli, so 648 õppekohta, abikõlblik pind 4500 m²) ehitatakse Kohtla-Järve Maleva Põhikooli kinnistule.

Järve linnaosas lammutatakse peale uue õppehoone valmimist senine Järve Kooli kasutuses olev õppehoone ning õpilaste arvu vähenemisel uute hoonete õppekohtade arvuni (so Kesklinna

Kooli ja uue Järve Kooli õppehoonetes õppekohtade arvuni) lammutatakse tänase Slaavi Kooli kasutuses olev koolihoone.

Ahtme linnaosas lammutatakse peale uue õppehoone valmimist või selle käigus Tammiku ja Maleva põhikoolide kasutuses olevad õppehooned ning lisaks uuele põhikoolile jääb õpilaste arvu vähenemiseni kasutusse Ahtme Põhikooli kasutuses olev õppehoone

Peale kohtumisi on peetud kirjavahetust Järve linnaossa ehitatava Järve Kooli uue õppehoone parima asukoha täpsustamiseks.

Toila vald

Kohtumised Toila valla esindajatega toimusid 17.01.2024 ja 6.02.2024. Arutati koolivõrgu korrastamist ja gümnaasiumiastme sulgemise vajadust, põhikoolilõpetajatele gümnaasiumikohtade tagamist, haridustaristu vähendamise läbi KOVi finantsvõimekuse suurendamist, uue hoone ruumiprogrammi, ruumide riskasutust, kaasava hariduse põhimõtete rakendamise vajalikkust, rahastamisküsimusi ning soovitasime varases staadiumis kaasata arhitektid. Kohtumiste tulemusel lepidi kokku, et rajatakse 180 õppekohaga hoone (max 2050 m²), mis võetakse kasutusele eeldatavalt 1.09.2028.

Algselt viimase 3 aasta sündide alusel prognoositud 35 õppekohaga asemel 180 õppekohaga õppehoone on vajalik, arvestades tänast õpilaste arvu, kes uue õppehoone valmimise ajaks koolis õpivad.

Lammutatakse ebavajalikuks muutunud koolihoone (osa). Sealjuures vald veel kaalub, kas arhitektuurivõistluse esemeks on uusehitis või võib ruumiprogrammi kaasata ka ajaloolise koolihoone, st lammutatava hooneosa maht on sõltuvuses sellest, mis mahus olemasolevat hoonestut ära kasutatakse.

Toila volikogu võttis 27.03.2024.a vastu otsuse „Toila Gümnaasiumi ümberkorraldamine“.

Narva linn

Kohtumised Narva linna esindajatega toimusid 23.01.2024, 6.02.2024, 08.02.2024, 16.02.2024, 5.03.2024. Arutati koolivõrgu korrastamist (sh täiskasvanute gümnaasiumi üleandmist riigi pidamisele alates 2024 sügisest), haridustaristu vähendamise läbi KOVi finantsvõimekuse suurendamist, uue hoone ruumiprogrammi (sh tänase Paju Kooli HÕK ja TÕK õppekava mahus), ruumide riskasutust ning kaasava hariduse põhimõtete rakendamise vajalikkust. Kohtumise tulemusel lepidi kokku: täiskasvanute gümnaasiumi pidamine antakse riigile üle, uues koolihoones hakkavad tegutsema kolm tänast munitsipaalkooli: Narva Paju Kool, Narva Pähklime Kool, Narva 6. Kool, millest kaks viimast ühendatakse uueks munitsipaalkooliks ja Paju Kool jääb tegutsema iseseisva koolina. Ehitatakse 748 õppekohaga ja lisaks väikeklassidega, sh HÕK ja TÕK õppekavadele sobilik hoone (abikõlblik pind 5300 m²), mis võetakse kasutusele eeldatavalt 1.09.2028. Peale ehitustööd või ehitustööde käigus lammutatakse Paju Kooli tänane õppehoone, Pähklime Kooli õppehoone ja 6. Kooli õppehoone juurdeehitus.

Eelnõu punkti 5 alapunktis 5.1. on toodud toetatavad tegevused. Panustama peab käskkirja punktis 2 nimetatud eesmärgi, oodatavate tulemuste ja väljundnäitaja sihttaseme saavutamisse ja projektide raames tuleb teha ühte või mitut järgnevatest tegevustest mis aitavad kaasa kohaliku omavalitsuse koolivõrgu ümberkorraldamisele:

- 1) olemasoleva õppehoone rekonstrueerimine või uue õppehoone ehitamine ning selle sisustamine;
- 2) endise õppehoone või selle osa lammutamine.

Täpsemalt on elluvijate kaupa toetatavad tegevused ja oodatavad tulemused toodud investeringute kavas.

Arvestades, et tegemist on oluliste investeringutega, on alapunktides 5.2 ja 5.3 toodud nõuded, et tegevused peavad vastama kliimakindluse ja ei kahjusta oluliselt põhimõtetele⁷.

---

⁷ <https://www.rtk.ee/toetused-ja-taotlemine/taotlejale-ja-toetuse-saajale/keskkonnanouded>

Kliimakindluse tagamine on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades samas, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimanetraalsuse eesmärgiga. Elluviijatele esitatavad asjakohased nõuded on toodud punktis 10. Kõik selleks vajalikud kulud on ka abikõlblikud. Elluviimise käigus on taristuprojekti kliimakindluse hinnangu andmine vajalik. Hinnang tuleb esitada koos esimese väljamaksetaotlusega, mis hõlmab projekteerimiskulusid või ehituskulusid, kui projekteerimiskulusid väljamakseteks ei esitata. Hoone rekonstrueerimisel ja uue õppehoone ehitamisel peab silmas pidama hoonete energiatõhususe miinimumnõudeid. Taristuprojektide puhul on vaja arvestada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega, mis tähendab, et taristuprojektidel on oluline suurendada energiatõhusust, et seeläbi kokku hoida energiakulult ning toetada kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamist. Elluviijad annavad rakendusüksusele kinnituse, et projekti käigus järgitakse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet.

Sisustuse hankimisel tuleb lähtuda õigusaktides sätestatud keskkonnahoidlike riigihangete tingimustest ning ehitus- ja lammutusjäätmel tuleb käidelda omavalitsuse kehtestatud nõuete kohaselt.

Ei toetata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021 artiklis 7, mis käsitleb ERFi ja Ühtekuuluvusfondi kohaldamisalast väljajätmist, nimetatud tegevusi. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058 artikli 7 alusel ei toetata investeeringuid fossiilsetel kütustel põhinevatesse lahendustesse, koolide õppehoonete puhul on oluline vaadata küttesüsteemide lahendusi.

Alapunktis 5.5 on nimetatud, et rakenduspiirkonnaks on Ida-Virumaa.

Alapunktis 5.6 on toodud, et antud toetuse puhul ei ole tegemist riigiabiga. Riigiabi reeglistiku eesmärk on välistada igasugune Euroopa Liidu (EL) siseturu kaitset kahjustav ja konkurentsi moonutav abi ettevõtjatele riigi poolt, mis on keelatud. Riigiabi reguleerivad ELi õigusaktid ning siseriiklikul tasandil konkurentsiseaduse riigiabi peatükk (6. ptk). Vastavalt ELi toimimise lepingu artikkel 107 lõikele 1 on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikide vahelist kaubandust.

Otsustamisel, kas tegemist on riigiabiga, tuleb toetusmeedet hinnata viie kriteeriumi alusel:

- 1) abi antakse riigi, linna või valla vahenditest;
- 2) abi antakse ettevõtjale;
- 3) abimeetmel on valikuline iseloom;
- 4) abimeede annab abi saajale majandusliku eelise;
- 5) abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi ja kahjustab kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel.

Üksnes juhul, kui abi vastab kõigile kriteeriumile, on tegemist riigiabiga. Toetust antakse küll riigi vahenditest, kuid toetust ei anta ettevõtjatele ega see ei anna saajale majanduslikku eelist. Euroopa Komisjoni riigiabi mõiste teatise p 28 kohaselt võib riikliku haridussüsteemi raames korraldatavat ja riigi järelevalve all olevat riiklikku haridusteenust lugeda mittemajanduslikuks tegevuseks. Euroopa Kohus on leidnud, et: „[riigil] ei olnud üldreeglina riigieelarvest ja mitte õppijate või nende vanemate poolt rahastatava riikliku haridussüsteemi loomisel ja ülalpidamisel kavatsust arendada tasuta tegevust, vaid ta täitis oma sotsiaalseid, kultuurilisi ja haridusalaseid ülesandeid oma elanike suhtes“. Toetuse kaudu suurendatakse kaasava hariduse andmise põhimõtetele vastava ajakohastatud taristuga haridusasutuste hulka, mis pakuvad riiklikku haridusteenust ning mille puhul ei ole tegemist majandustegevuse toetamisega.

Kui ehitatavaid hooneid ristskasutatakse huvihariduse ja noorsootöö korraldamisega, siis huvihariduse ja noorsootöö korraldamine on kohaliku elu küsimus (vt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõiked 1-2, põhiseaduse kommentaarid). Sellistel juhtudel ei ole kriteerium „abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi ja kahjustab kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel“ täidetud, seega ei ole tegemist riigiabi ning edasine hindamine ei ole vajalik.

Eeltoodust tulenevalt ja vastavalt ELi toimimise lepingu artikkel 107 lõikele 1 ei ole käesoleval juhul tegemist riigiabi andmisega.

Eelnõu punktis 6 on nimetatud abikõlblikkuse periood. Projekti abikõlblikkuse periood on ajaperiood, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad. Projekti abikõlblikkuse periood on 01.07.2023 kuni 31.12.2029. Abikõlblikkuse perioodi algusajaks on seatud 01.07.2023, mil omavalitsused said kätte HTM ettepaneku läbirääkimisteks ja investeerimisettepaneku esitamiseks. Abikõlblikkuse perioodi lõpp on maksimaalne võimalik.

Eelnõu punktis 7 on toodud tegevuste eelarve.

Käesoleva käskkirjaga reguleeritakse tegevusi Ida-Virumaa põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2021–2027. Meetme Õpivõimalused ja hariduse korraldus kogueelarve on meetmete nimekirjas 95 714 286 eurot, millest käesoleva käskkirjaga võetakse kasutusse 71 341 176 eurot. Ülejäänud meetme tegevuste osas on kehtestatud üks ministri määrus „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021-2027“, mille eelarve on kogusummas 14 285 714 eurot ning planeerimisel on veel üks TAT kogueelarvega 10 087 396 eurot.

Eelarve jaotus, mille eest vastutab elluviija on toodud investeringute kavas. Kasutada olev toetus on jagatud proportsionaalselt ehitatavate õppehoonete eeldatava suletud netopinna alusel elluviijatele vahel ning seda on võrreldud viimaste aastate riigikoolide õppehoonete ehitamise hinnaga. Selle tulemusena on käesoleva käskkirjaga kinnitatavas investeringute kavas toodud tegevuste kogumaksumus on 71 341 176 eurot, millest EL toetuse osakaal on 70% ehk 49 938 824 eurot ja riikliku kaasfinantseeringu osakaal on 15% ehk 10 701 176 eurot.

Tegevuste kogumaksumusest toetuse osakaal on kokku 70% ja riikliku kaasfinantseeringu osakaal on 15%. Tegevuse elluviijatelt nõutav omafinantseeringu osakaal on vähemalt 15% iga projekti abikõlblikest kuludest.

Eelnõu punktis 8 on kirjeldatud kulude abikõlblikkust.

Alapunktides 8.1. ja 8.2. on toodud kulude abikõlblikuks lugemise üldtingimused ja käesoleva käskkirja alusel ellu viidavate tegevuste tarbeks abikõlblikud kulud. Rahastamiseks on abikõlblikud kõik toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud. Hinnang kulude vajalikkusele ja mõistlikkusele tugineb alapunktis 8.2 toodud loetelule.

Hoonete lammutamisel tuleb lähtuda omavalitsuste jäätmehoolduseeskirjadest ning ehitus- ja lammutusjäätmed peaksid olema võimalikult suures mahus liigiti kogutud ning suunatud korduskasutusse ja ringlussevõtuks. Ohtlikud jäätmed tuleb kõrvaldada õigusaktides ettenähtud korras.

Kliimamuutustega kohanemiseks peaks arvestama ka kõrghaljastuse rajamisega. Selleks on p 8.2.10 rõhutatud haljastuse abikõlblikkust. Liikuvuse arendamiseks on samas välja toodud rattaparklad.

Alapunktis 8.3. on ära toodud abikõlbmatud kulud. Abikõlbmatud on lisaks ühendmääruses loetletud kuludele ehitise hooldusremont või tarvikute ost. Käibemaksu osas erisusi käesoleva käskkirjaga ei tehta, seega ei ole käibemaks abikõlblik juhul, kui see on käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav⁸. Seejuures ei ole osad kõnealused omavalitsused käibemaksukohustuslased kuid osad on käibemaksukohustuslased. Viimastel tuleb esitada

---

⁸ Ühendmääruse § 17 p 13.

tõendid, kas nad on piiratud käibemaksukohustuslased ja kuidas on käibemaksuarvestuse reeglid kehtestatud.

Keskkonnanõuete edendamiseks ei ole abikõlblik ehitus- ja lammutusjäätmete prügilatesse ladestamise kulu.

Eelnõu punkt 9 käsitleb toetuse maksmise korda ja tingimusi.

Toetus makstakse välja tegelike kulude alusel. Maksetaotlus esitatakse e-keskkonna kaudu vähemalt kord kvartalis kuid mitte tihedamini kui kord kuus ning lõppmakse taotlusega koos esitatakse lõpparuanne. Lõppmakse teeb rakendusüksus pärast lõpparuande kinnitamist.

Eelnõu punktis 10 on toodud elluviija ja partneri kohustused,

Elluviijatel on kompleksne vastutus investeringute kavas nimetatud eelarve ulatuses ja samas nimetatud projektide tegevuste tegemise ja tulemuste saavutamise eest ning neile kohaldatakse toetuse saaja kohta sätestatud. Partnerina on kaasatud HTM, kelle kohustused on toodud käskkirja punktis 4.2. ja investeringute kavas.

Alapunktides 10.3. ja 10.4. on nimetatud, et elluviijad ja partnerid peavad vastama ühendmääruses esitatud nõuetele ning olema taotletava ehitustegevusega hõlmatud kinnisasja omanik või omama kinnisasja kasutusõigust vähemalt kestvuse nõude kehtivuse lõpuni.

Alapunktis 10.5. on toodud elluviija kohustused lisaks ühendmääruse § 10 toodule. Eraldi on rõhutatud vajadus esitada kestvuse tagamise kinnitus, ligipäätavuse nõuetega arvestamise kinnitus, jäätmete liigiti kogumise kinnitus, kliimakindluse tagamise hinnang ning kinnitus, et arvestatakse „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega. Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava DNSH hindamise kohaselt puudub toetatavatel tegevustel oluline kahjulik mõju keskkonnamärgidele. Informeeritud kinnituse andmiseks on rakendusüksuse veebilehel "ei kahjusta oluliselt" põhimõtte kohta teabeleht. Kliimamuutuste leevendamiseks on vajalik juba varajases staadiumis (detailplaneeringud, arhitektuurivõistlused) mõelda leevendusmeetmete peale. Kliimakindlad lahendused on energiatõhusad ning ei ole oluliselt mõjutatud tuleviku kliimaohtudest, nagu kuumus, üleujutused, paduvihmad, tormid ja rohked külmumis-sulamistsüklid.

Eelnõu punktis 11 reguleeritakse aruannete esitamist.

Eelnõu kohaselt toimub kogu aruandluse menetlus struktuuritoetuse registri e-toetuse keskkonnas sarnaselt taotluse ja maksetaotluse esitamisele. Toetuse saaja peab esitama projekti aruandeid ka rakendusüksuse nõudmisel.

Eelnõu punktis 12 käsitletakse finantskorrektsiooni tegemist

Sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise vastavalt ÜSS § 28-30 ja ühendmääruse § 34-38.

Eelnõu punkt 13 sätestab vaiete menetlemise korra. Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb vaie esitada rakendusüksusele ning vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Juhul, kui vaie esitatakse rakendusasutuse toimingu või otsuse peale, esitatakse vaie rakendusasutusele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käesoleva eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused. Käesolev eelnõu on kooskõlas ka Eesti siseriiklike õigusaktide aluseks oleva Euroopa Liidu õigusega.

4. Käskkirja mõjud

Käesolev sekkumine koostoimes jätkuva haridusvaldkonna arengukavas määratletud koolivõrgu ning haridustasemeti vastutuse korraldamisega ning kaasava hariduse meetmega

toetab Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas 2021–2027 nimetatud erieesmärki parandada hariduse, koolituse ja elukestva õppe valdkonna kaasavatele ja kvaliteetsetele teenustele võrdset juurdepääsu.

Käesolevaid vahendeid kasutades viiakse viie omavalitsuse haridusasutuste taristud vastavusse sihtgrupi vajadustega ning universaalse disaini⁹ põhimõtetega.

Regionaalne areng

Koolivõrgu korrastamine ning nüüdisaegsete õppetingimuste loomine Ida-Virumaal on otseselt seotud regionaalse arenguga. Meetme rakendusel paigutuvad tänapäevased koolid piirkonniti vajaduspõhiselt, edendades piirkonna kestlikku ja ühtlasemat arengut.

Kavandatavad tegevused hõlmavad vaid Ida-Virumaad.

Infoühiskonna edendamine

Kavandatud tegevused on põhiosas neutraalsed aga pigem positiivse iseloomuga infoühiskonna edendamisele. Uutes õppehoonetes arvestatakse tänapäevaste IKT lahendustega, elluviijad saavad toetust kasutada IKT riigihangeteks.

Võrdsete võimaluste tagamine

Tegevused panustavad kaasava hariduse põhimõtete rakendamisele tasemehariduses. Kaasava hariduse all on peetud silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse definitsiooni. Tegevused aitavad kaasa erivajadusega lastele võrdsete võimaluste loomisesse hariduses, samuti suurendatakse uute hoonete ehitamise või olemasolevate hoonete rekonstrueerimise kaudu ligipääsetavust erinevate, sh intellekti-, liikumis-, nägemis-, või kuulmispuudega õpilastele või nende pereliikmetele. Toetavates tegevustes järgitakse universaalse disaini põhimõtteid.

Tegevuste tulemusena on elukohajärgsetes koolides loodud tingimused kõikidele, sh haridusliku erivajadusega õpilastele, vajalike meetmete rakendamiseks, on loodud sobilik keskkond. Projekti elluviimisel tuleb läbi mõelda soolise võrdsuse (eeskätt riitus- ja tualettruumid) tagamine.

Keskkond ja kliima

Mõju hoonete energiatõhususele, keskkonnamuutuste leevendamisele (kasvuhoonegaaside heide), vee- ja mereressursside kasutamisele. Mõju on otsene, kuna tegevuste elluviimisel väheneb oluliselt üldhariduskoolide kasutuses olev pind ning uued õppehooned peavad Ehitusseadustiku § 65 lg 1 kohaselt vastama energiatõhususe nõuetele.

Mõju keskkonnamuutustega kohanemisele. Mõju on positiivne. Uute õppehoonete projekteerimisel tuleb keskkonnamuutustega kohanemist arvesse võtta tervisekaitsenõuete ja standardite vastavuse tagamiseks, sh ruumides liigse päikesevalguse varjestamine, aktiivsed või passiivsed jahutussüsteemid jne.

Üleminek ringmajandusele, saastuse vältimine ja tõrje. Eelnõus on nõue esitada kinnitus, et uutes õppehoonetes võetakse kasutusele jäätmete liigiti kogumise süsteemid, seda eeldab ka „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte järgmine. Kohaliku omavalitsuse kehtestatud jäätmehoolduseeskirjades sätestatud tingimustel kogutakse ja suunatakse ehitus- ja lammutusjäätmed liigiti korduskasutusse ning ringlussevõtuks, välja arvatud ohtlikud jäätmed, mis tuleb kõrvaldada. Uute õppehoonete sisustuse riigihangetele kohalduvad keskkonnahoidlikkuse nõuded tulenevalt keskkonnaministri 29. juuni 2021.a määrusest nr 23 „Hankelepingu esemeks olevate toodete ja teenuste keskkonnahoidlikud kriteeriumid ja nende kohta riigihanke alusdokumentides kehtestavad tingimused“.

Elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse. Mõju on vähesel määral positiivne, kuna uusi alasid ei võeta kasutusele, summaarselt koolihoonete alune pind väheneb, toetatakse välialade

---

⁹ <https://kompetentsikeskus.sm.ee/et/vordsed-voimalused/ligipaaasetavus/mis-see/pohimoisted/universaalne-disain-ja-kaasav-disain>

lahendamist (sh kõrghaljustust, mh kliimamuutustega kohanemiseks). Projektides võib ette näha liigirikkuse suurendamist koolide välialadel.

5. Käskkirja rakendamiseks vajalikud kulutused ja korralduse rakendamise eeldatavad tulud

Korralduse rakendamiseks vajalikud vahendid on ette nähtud kooskõlas Vabariigi Valitsuse otsusega kinnitatud Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavale 2021-2027 riigieelarve-strateegias. Meetme kogueelarve on 67 000 000 eurot Euroopa Liidu toetust, millele lisandub 15 888 571 eurot riiklikku kaasfinantseerimist. Käesoleva määrusega kavandatava tegevuse elluviimiseks on kasutada kuni 50 000 000 eurot Euroopa Liidu toetust, millele lisandub 15% riiklikku kaasfinantseeringut abikõlblikest kuludest. Vähemalt 15% abikõlblikest kuludest tuleb katta omafinantseeringuna taotlejal või tema partneritel. Seega on kogu abikõlbliku tegevuse eelarve vähemalt 71 428 571 eurot. Käesoleva investeeringute kavaga on elluvijate tegevusteks kavandatud kogumaksumus 71 341 176 eurot, millest EL toetuse osakaal on 70% ehk 49 938 824 eurot ja riikliku kaasfinantseeringu osakaal on 15% ehk 10 701 176 eurot. Kasutamata jääv võimalik toetus 74 286 eurot kasutatakse ära sama meetme hariduskeskuste tegevuses.

Arvestades, et investeeringute kavas olevate projektidega asendatakse olemasolevaid hooneid ning nende maht väheneb, siis elluvijatel täiendavaid püsikulusid ei kaasne.

6. Käskkirja kehtivus

Käskkiri hakkab kehtima üldises korras. Käskkirja rakendatakse 1. juulist 2023. a, kui algab kulude abikõlblikkuse periood.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele ja elluvijatele.

Indrek Riisaar

Riigivara valdkonna juht riigikoolide ja
riigivara osakonna juhataja kohustes

Lisad:

Lisa 1 „Haridus- ja Teadusministeeriumi analüüsi Ida-Virumaa senistest muutustest ning eesootavatest vajadustest“

Lisa 2 „Põhiõiguste hartaga ja puuetega inimeste õiguste konventsiooniga arvestamise kontroll-leht“

Lisa 3 „Riskihindamise tabel“